

Status zawodników

■ Podstawowy podział zawodników

- **Przepisy FIFA (Art. 2.1)** – Zawodnicy uczestniczący w zorganizowanych rozgrywkach piłkarskich to **amatorzy** lub **zawodnicy profesjonalni**
Zawodnicy z obu kategorii muszą być zarejestrowani w związku, aby być uprawnionym do udziału w zorganizowanych rozgrywkach piłkarskich (art. 5, par. 1)
- **Przepisy PZPN (Uchwała III/39 § 6)** – Zawodnicy uprawiający sport piłki nożnej w Polsce mogą posiadać status amatora lub zawodnika profesjonalnego

■ Kiedy zawodnik ma status amatora/profesjonalisty?

- **FIFA (Art. 2.2)** – Zawodnik profesjonalny jest zawodnikiem posiadającym pisemną umowę z klubem oraz otrzymującym wynagrodzenie, poza zwrotem kosztów, jakie w sposób skuteczny ponosi, w zamian za grę w piłkę nożną. Wszystkich innych zawodników uznaje się za Amatorów
- **PZPN (§ 7)** – Za Amatorów są uznani zawodnicy, którzy z tytułu uprawiania sportu piłki nożnej lub innej działalności z tym związanej nie otrzymali wynagrodzenia, względnie innego świadczenia pieniężnego lub rzeczowego, innego niż zwrot rzeczywistych wydatków poniesionych w trakcie ich udziału w oficjalnych rozgrywkach organizowanych przez PZPN i/lub ligę zawodową. Koszty podróży i zakwaterowania poniesione w związku z udziałem w meczu oraz wydatki na sprzęt piłkarski, ubezpieczenie i szkolenie mogą podlegać zwrotowi bez podważenia statusu amatora

■ Kiedy zawodnik ma status zawodnika wolnego?

- **zawodnik wolny (§ 34. 2)** – zawodnik, którego zmiana przynależności klubowej **nie jest w żaden sposób uzależniona** od zwolnienia z klubu odstępującego – dotyczy zawodnika, który nie jest związany umową z klubem:
 - umowa wygasła z upływem terminu,
 - umowa rozwiązana za porozumieniem stron,
 - umowa prawomocnie rozwiązana z winy klubu,
 - umowa rozwiązana po zapłaceniu odstępnego,lub nie ma obowiązującej deklaracji gry amatora na kolejny sezon rozgrywkowy

■ Kiedy zawodnik odzyskuje status amatora?

- **FIFA (Art. 3.1)** – Zawodnik zarejestrowany jako Profesjonalista nie może ponownie zarejestrować się jako Amator w okresie co najmniej 30 dni od daty ostatniego meczu rozgrywanego jako Zawodowiec
 - ✓ gdy zawodnik zechce zmienić swój status z profesjonalisty na amatora, musi odczekać 30 dni od ostatniego meczu rozgrywanego jako zawodowiec, zanim stanie się uprawniony do gry jako amator
 - ✓ okres 30 dni, przez który zawodnik nie jest uprawniony do gry jako amator, biegnie od ostatniego meczu rozegranego przez zawodnika w charakterze profesjonalisty - tym samym może się zdarzyć, że w chwili, gdy zawodnik zwróci się o odzyskanie statusu amatora, okres 30 dni już upłynął
 - ✓ zawodnika, który zmienia status z amatorskiego na zawodowy, nie obowiązuje żaden okres poprzedzający nabycie nowego statusu. może on jednak zostać zarejestrowany i tym samym

stać się uprawnionym do gry jako piłkarz profesjonalny wyłącznie w jednym z okresów rejestracyjnych określonych przez daną federację.

■ Kiedy zawodnik odzyskuje status amatora?

- (§ 14.1) – Każdy zawodnik, który został potwierdzony jako zawodnik profesjonalny nie może nabyć statusu amatora przed upływem 30 dni, licząc od dnia w którym zawodnik brał udział w ostatnim meczu w oficjalnych rozgrywkach w klubie, w którym był zarejestrowany jako zawodnik profesjonalny

■ Inne podstawowe terminy:

- **transfer (§ 2.7)** – zmiana przynależności klubowej zawodnika na podstawie umowy między klubami (§36.1) – dotyczy zawodnika, który ma ważną umowę lub deklarację gry amatora z klubem odstepującym
- **ekwiwalent (§ 2.5)** – opłata za wyszkolenie i rozwój zawodnika – suma transferowa
- **kontrakt (Art. 3.2 Uch. II/12 19.05.2002)** – umowa o pracę albo umowa cywilnoprawna zawarta pomiędzy klubem sportowym z zawodnikiem profesjonalnym
- **ryczałt (§ 34. 5)** – opłata przysługująca klubowi odstepującemu zawodnika po ukończeniu 23 roku życia, ale przed ukończeniem 28 roku życia, w przypadku gdy klub pozyskujący nie jest zobowiązany do zapłaty ekwiwalentu

■ Opis przypadku:

- zawodnik urodzony w 1990 r. w sezonie 2008/2009 był zawodnikiem klubu X o statusie zawodnika profesjonalnego, z kontraktem ważnym do 30.06.2009 r.
- na kolejny sezon 2009/2010 zawodnik nie zawarł z klubem X nowego kontraktu, nie złożył deklaracji gry amatora w tym klubie, nie rozegrał w barwach klubu X żadnego spotkania
- jednocześnie zawodnik wyraził wolę (pisemnie) dalszego uprawiania piłki nożnej w klubie Y jako zawodnik o statusie amatora
- klub X odmówił wydania odcinka zwolnienia oraz oświadczenia o wygaśnięciu kontraktu żądając ekwiwalentu za zawodnika profesjonalnego

■ Ocena stanu prawnego:

- zawodnik posiadał status **zawodnika wolnego** (§ 34. 2):
 - ✓ kontrakt z klubem X wygasł z upływem terminu
 - ✓ zawodnik nie zawarł z klubem X nowego kontraktu, czy też nie złożył deklaracji gry amatora
 - ✓ zmiana przynależności klubowej nie może być uzależniona od zwolnienia z klubu odstepującego
- zawodnik mógł zmienić przynależność klubową do dowolnie wybranego przez siebie klubu
- zawodnik, któremu wygasł kontrakt, musi zostać uprawniony do klubu pozyskującego bez względu na sposób załatwienia między klubami kwestii ekwiwalentu (**Art. 10.3 Uch. II/12 19.05.2002**)
- klub odstepujący zobowiązany jest wydać odcinek zwolnienia oraz oświadczenie o wygaśnięciu z zawodnikiem (§ 29 ust. 3)
- **Zawodnik odzyskał status amatora (!)**

■ Czy klubowi X przysługuje ekwiwalent?

- **FIFA (Art. 3.2)** – **Żaden ekwiwalent** nie jest wypłacany w momencie odzyskania statusu Amatora.
 - ✓ gdy tylko zawodnik zmieni status z profesjonalisty na amatora, klub w którym był uprzednio zarejestrowany nie jest uprawniony do ekwiwalentu - czy to ze strony zawodnika, czy też ze strony nowego klubu, bez względu na jego klasę
 - ✓ w takiej sytuacji ani rekompensata za wyszkolenia (Art. 20) , ani odszkodowanie za naruszenie umowy (Art. 17) nie są należne
 - ✓ Art. 20 – ekwiwalent za wyszkolenie podlega wypłacie na rzecz klubu odstępującego:
 - (1) kiedy zawodnik podpisuje swą pierwszą umowę jako profesjonalista i
 - (2) przy każdym transferze piłkarza profesjonalnego do końca sezonu, w ciągu którego ukończy 23 rok życia (także po zakończeniu kontraktu)

■ Czy klubowi X przysługuje ekwiwalent?

- (§ 14.2) – W przypadku odzyskania przez zawodnika statusu amatora klubowi, który taki zawodnik opuści, **nie będzie wypłacane żadne odszkodowanie**
- klubowi odstępującemu **przysługuje** ekwiwalent w przypadku zmiany barw klubowych przez zawodnika, który nie ukończył 23 roku życia, **bez względu na jego status**

■ Czy klubowi X przysługuje ekwiwalent? (cd)

- **FIFA (Art. 3.2)** – Jeżeli zawodnik ponownie zostanie zarejestrowany jako zawodnik profesjonalny **w ciągu 30 miesięcy** od przywrócenia statusu Amatora, jego nowy klub wypłaci ekwiwalent za wyszkolenie zgodnie z Art. 20

- ✓ jeżeli zawodnik odzyska status profesjonalisty w ciągu 30 miesięcy od daty przywrócenia statusu amatora, to nowy klub uiszcza na rzecz poprzedniego klubu ekwiwalent za wyszkolenie zgodnie z art. 20. W takim wypadku ekwiwalent za wyszkolenie jest wówczas należny do końca sezonu, w którym zawodnik skończy 23 rok życia.

(§ 14.3) – Jeżeli jednak zawodnik, który w przypadku odzyskania statusu amatora nie ukończył 23 roku życia, a w ciągu 30 miesięcy od przywrócenia statusu amatora ponownie uzyska status zawodnika profesjonalnego, klub pozyskujący wypłaci odszkodowanie na zasadach przewidzianych przepisami dotyczącymi ustalania ekwiwalentu za wyszkolenie zawodnika o statusie amatora.

■ Stanowisko (orzecznictwo) WG PZPN

- przepisy Uchwały III/39, jak też inne przepisy związkowe (np. uchwały z sprawie zasad ustalania ekwiwalentów) idą w kierunku zabezpieczenia przynajmniej podstawowych interesów klubów odstępujących zawodników poniżej 23 roku życia
- w takich wypadkach klubu pozyskujący jest zobowiązany do zapłaty na rzecz klubu odstępującego ekwiwalentu jak **za zawodnika amatora** (Uchwała nr 8/49 z dnia 26.05.2003 r. Prezydium Zarządu PZPN)
- w sytuacji gdy zawodnik ponownie uzyska status zawodnika profesjonalnego, to jest gdy rozpocznie grę w nowym klubie jako amator, a następnie podpisze z tym klubem umowę (w tym kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej) wówczas klub pozyskujący będzie zobowiązany do zapłacenia klubowi odstępującemu ekwiwalentu ustalonego na podstawie i według zasad, o których mowa w **§ 28 Uchwały nr III/39**

■ **Podstawa prawna:**

- Uchwała Zarządu PZPN III/39 z dnia 14.07.2006 r. w sprawie statusu zawodników występujących w polskich klubach piłkarskich oraz zasad zmian przynależności klubowej
- Regulamin FIFA – Regulamin FIFA w sprawie statusu i transferu zawodników obowiązujący od dnia 1 lipca 2005 roku
- Uchwała nr III/21 z dnia 26.07.2002 r. Zarządu PZPN Zasady regulujące stosunki pomiędzy klubem sportowym a zawodnikiem o statusie amatora (tekst jednolity)
- Uchwała nr 8/49 z dnia 26.05.2003 r. Prezydium Zarządu PZPN Zasady ustalania ekwiwalentu za wyszkolenie zawodnika o statusie amatora (tekst jednolity)
- Uchwała nr 8/53 z dnia 12 lipca 2002 roku Prezydium Zarządu PZPN Zasady ustalania ekwiwalentu za wyszkolenie zawodnika do lat 23 w sytuacji wygaśnięcia kontraktu
- Uchwała nr 8/52 z dnia 12.07.2002 r. Prezydium Zarządu PZPN dot. opłaty ryczałtowej dla klubu odstępującego za zawodników pomiędzy 23 a 28 rokiem życia (tekst jednolity)